

Information om tillsyn enligt miljöbalken till verksamhetsutövare för allmänna spillvattennät

Hantering av orenat avloppsvatten är en miljöfarlig verksamhet och omfattas därmed av tillsynskravet i Miljöbalken (SFS 1998:808) 26 kap 1§. Tillsynsmyndigheten har skyldighet att bedriva tillsyn på spillvattennät för att säkerställa att miljöbalkens bestämmelser samt andra gällande föreskrifter, domar eller beslut, följs. Tillsynen innefattar ledningsnätet som helhet, dess skötsel och egenkontroll, samt reningsverken och enskilda pumpstationer.

Detta informationsmaterial har tagits fram som en del av ett projekt inom Miljösamverkan Skåne vars syfte har varit att ta fram handläggarstöd till kommunerna att använda vid tillsyn av allmänna spillvattennät. Projektet pågick under 2022 – april 2023 och genomfördes av representanter från ett flertal skånska kommuner i samarbete med länsstyrelsen Skåne. Denna information riktas till dig som ansvarar för någon del av det allmänna avloppsledningsnätet (spillvattennätet).

Bakgrund

Utsläpp av orenat avloppsvatten kan innebära både miljö- och hälsoproblem. Orenat avloppsvatten kan leda till problem med övergödning i våra vattendrag, sjöar och hav. Det kan också leda till ökade smittorisker för de personer och djur som vistas nära dessa vatten eller dricker kontaminerat vatten. Därför är det viktigt att ha kontroll på läckage och bräddningar av orenat avloppsvatten och att minimera utsläppen så långt möjligt.

Klimatförändringarna och den ökande risken för skyfall ökar risken för överbelastning av ledningsnäten. Därmed ökar även risken för bräddningar från spillvattennätet. Även tillskottsvatten till avloppsreningsverken är ett ökande problem och kan leda till försämrad reningseffekt i reningsverken samt ökad användning av kemikalier och högre energiåtgång. I takt med att utmaningarna ökar måste även ni som verksamhetsutövare utvecklas för att klara av de nya utmaningar vi ställs inför. Den tillsynsmyndighet som ansvarar för tillsyn av allmänna spillvattennät är kommunerna. Även bland de som arbetar med tillsyn av spillvattennät krävs förbättrad kunskap för att vi alla ska bli bättre rustade att klara av de utmaningar vi nu möter. Riktad och effektiv tillsyn av ledningsnät och pumpstationer är ett viktigt första steg för att avgöra om ledningsnäten uppfyller de nödvändiga kraven.

Vad kontrolleras och varför?

Tillsynen kan omfatta reningsverk, ledningsnät samt pumpstationer. Vid besöken kommer vi att undersöka bland annat om ni som verksamhetsutövare uppfyller miljöbalkens kunskapskrav, hur era rutiner för egenkontroll ser ut med mera. Detta kan innefatta bland annat bräddmätning samt om riskinventering gjorts av recipienter. Man tittar även på hur ni har arbetat med att minska mängden tillskottsvatten till ledningsnäten.

Kunskapskravet i 2 kap 2§ Miljöbalken (SFS 1998:808) innebär att alla som bedriver en verksamhet har skyldighet att skaffa sig den kunskap som krävs för att skydda människors hälsa och miljö. Som verksamhetsutövare förväntas ni därför ha god kunskap om hur mycket spillvatten som tillförs ledningsnätet och hur mycket som når avloppsreningsverken, för att på så sätt kunna avgöra hur stor mängd tillskottsvatten som når ledningsnätet. Ni förväntas även ha god kunskap om samtliga bräddpunkter på nätet och hur stora mängder orenat vatten som bräddats till recipienten. Riskinventering av recipienten är viktig då det är ert ansvar att känna till vilken påverkan er verksamhet har på människors hälsa och miljö. Är recipienten känslig för övergödning? Vilken påverkan får det orenade avloppsvattnet på recipientens ekologi?

Att arbeta med egenkontroll är en viktig del i att uppfylla miljöbalkens kunskapskrav. Som verksamhetsutövare för ledningsnätet bör ni ha god kunskap om samtliga komponenters funktion. Hur

gammal är utrustningen? Har utrustningen kapacitet att klara av de omständigheter den kan ställas inför, exempelvis skyfall? Ni bör även ha skriftliga rutiner för underhåll och reparationsarbeten på ledningsnätet. Rutinerna bör inbegripa regelbundna kontroller av maskinell utrustning för att säkerställa att samtliga komponenter fungerar som de ska och för att minska risken för haveri, vilket i sin tur kan få negativa konsekvenser på miljön, exempelvis genom bräddning eller översvämningar. Är din verksamhet anmälningspliktig omfattas den av Förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll (1998:901). Detta innebär bland annat att man förväntas göra regelbundna riskanalyser, man ska ha skriftliga rutiner för kontroll av utrustning, och förväntas ha en komplett kemikalieförteckning.

Tillsynstid och avgift

[skriv själv in det som gäller för din kommun]

Tex :

Tiden för tillsyn och tillhörande för- och efterarbete kommer att faktureras till verksamhetsutövaren, då det är den som bedriver en miljöfarlig verksamhet som har skyldighet att betala för tillsynstiden.

I X-kommun gäller

Tex:

Tillsynstiden för anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter täcks in i en årlig avgift, som beslutas av den kommunala miljönämnden.

Tex:

För icke anmälningspliktiga delar av spillvattennätet, exempelvis tillsyn av pumpstationer, kommer vi att ta ut en timavgift.